

دبشړ د حقوقو نړيواله اعلاميه

د پريکړي نېټه (۱۰ دسېبر ۱۹۴۸) (۲۷،۹،۱۹۳۵ش

د ملگرو ملتونو دسازمان عمومي غونډه

مقدمه

نګه چې دبشړي کورنۍ دټولو غړو ذاتي حيثيت پيژندنه او دهغوي پر رنگ او انتقال نه منونکي حقوق په نړۍ کېنې د ازادۍ ، عدالت او سرولۍ اساس تشکيلوي او دهغې نړۍ ظهور يي چې په هغې کېنې بشړر په بېيان او عقيده کېنې ازاد اور له ويږي او فقړ څخه فارغ وي، د بشر دلوړو آملو تر سرليک لاندې اعلان کړي دي.

له هغه ځايه چې اساساً بايد د بشري حقوقو د قانون په اجرا کولو سره حمايت وشي، چې بشر د وروستې علاج په نوم د ظلم او فشار پر ضد په قيام مجبور نه شي ،له هغه ځايه چې اساساً لازم دي چې د ملتونو تر منځ و دوستانه اړيکو پراختيا بايد تشويق شي

ور اعلان کړي او ټينګه پريکړه يې کړي چې له ټولنيز پر مختيګ سره مرسته و کړي او په يو ازاد چاپيريال کېنې د ښه ژوندانه وضع او حالات را منځ ته کړي ،له هغه ځايه چې غړي هيوادونه سره متعهد شوي چې د ملگرو ملتونه په همکاري سره نړيوال احترام، دبشري حقوقو اوښستو د ازاديو واقعي رعايت تمامين کړي

،له هغه ځايه چې د دغو حقوقو او ازديو په نسبت ګډ مفاهيت د دغه تعهد د مکمل اجرا له پاره خاص اهميت لري

، دهغوي حمايتي او واقعي اجرا او پيژندنه که د غړو هيوادونو په منځ کېنې وي او يا د هغو هيوادو د خلکو په منځ کېنې چې د هغوي په قلمرو کېنې وي، تمامين شي. لومړۍ ماده:

افراد ازاد نړۍ ته راځي او د حيثيت او د حقوقو له پلوه سره برابر دي. ټول د عقل او وجدان خاوندان دي او بايد يو له بل سره د وروړۍ په روحيه سره چلند کړي. دوهمه ماده:

۱- رنگه د قوم، ټولنيزې وضعې، (؟؟؟)، زيږندنه او يا هر بل موقعيت چې وي، د ټولو هغو حقوقو او ازاديو څخه چې په دغه اعلاميه کېنې ذکر شوي دي ، ګټه واخلي. ري، قضايي او يا بېن المللي وضعي ميندي وي، که څه هم دغه هيواد مستقبل تر لاس لاندې او يا غير خود مختار وي، د هغه حاکميت په يو ټول سره محدود شوي دي.

درېمه ماده:

هر څوک د ژوند، ازادې او شخصي امنيت حق لري.

څلورمه ماده:

هيڅ څوک نه شي کولۍ چې څوک په غلامۍ کېنې وساتي. او د غلامانو را کره ور کره په هر ټول چې وي ممنوع ده.

پيښځمه ماده:

هيڅ څوک نه شي کولۍ چې څوک تر شکنجې، مجازات او يا داسي چال چلن لاندې چې ظالمانه، دانسانيت او د بشري شتونو پر ضد او توهين آميز وي، وساتي.

سپږمه ماده:

هر څوک حق لري چې دهغه حقوقي شخصيت په هر ځاي کېنې د قانون په وړاندې د يو انسان په نوم وپيژندل شي.

اوومه ماده:

ض په وړاندې چې د دغې اعلامي ناقض وي او د هر ټول تحريک په وړاندې چې ددغه ټول تبعيض دپاره رامنځ ته شي په مساوي توګه د قانون له حمايت څه برخمن شي. اتمه ماده:

قوقو تجاوز وکړي او هغه حقوق د اساسي قانون او يا بل کوم قانون په وسيله د هغه د پاره پيژندل شوي وي، هر څوک صالحو ملي محکمو ته د رجوع کولو حق لري. نهمه ماده:

هيڅ څوک بايد په خپل سر توقيف، حبس او يا تبعيد نه شي.

لسمه ماده:

فغانه او غلنۍ توګه سره ارزيابي شي او دغه يو محکم کولۍ شي د حقوق، الزامونو او يا بل هر جزايي اتهام په باب چې شخص ته متوجه شوي دي، پريکړه وکړي. يولسمه ماده:

ل کيږي، تر څو پورې چې د عمومي دعو په چريان کېنې چې په کېنې د هغه د دفاع له پاره ټول ضمانتونه تمامين شوي وي، دهغه ګناه په قانوني توګه ثابت شي. م و نه پيژندل شي، محکوم نه شي. په هم دې توګه له هغه سزا څخه چې د جرم دارتکاب په وخت کېنې ورسره اړه پيدا کوي، شديدي سزا به چا ته نه ورکولۍ کيږي.

دولسمه ماده:

ني او نه ځايي چې شرافت، نوم او وقار يي د تعرض لاندې واقع شي. هر څوک حق لري چې د دې ټول مداخلتونو او حيلو پر ضد د قانون تر ساتنې لاندې واقع شي. ديارلسمه ماده:

هر څوک حق لري چې د هر هيواد په دننه کېنې په ازاد ټول ننگ راتګ وکړي او خپل د اوسيدو ځاي غوره کړي.

هر څوک حق لري د خپل هيواد په شمول هر هيواد پريږدي او يا خپل هيواد ته بيرته وگرځي.

څوارلسمه ماده:

هر څوک حق لري د تعقيب شکنجو او ازار په ضد د پناه ګاه په لټه کېنې شي او يو بل هيواد ته پناه يوسي.

هالاتو کېنې چې تعقيب په عمومي او غير سياسي جرم او يا د ملگرو ملتونو د مقاصد او اصولو پر مخالف چال چلن مېني وي، له دغه حق څخه ګټه نه شو اخيستۍ. پځلسمه ماده:

هر څوک حق لري چې د تابعيت درلودونکي وي.

هيڅ څوک د خپل تابعيت او يا د تابعيت د تغيري له حق څخه په سر محروم کولۍ نه شي.

شپاړلسمه ماده:

وګړي او خپله کورنۍ جوړه کړي. د ازدواجي ژوند په ټوله موده او د هغه د انحلال په وخت کېنې بنځه او مېړه د واده په اړوندو چارو کېنې د مساوي حقوقو لرونکي دي.

واده بډایه د بنځي او نر په مکمل رضایت سره په ازادانه توګه تر سره شي.

کورنۍ د ټولنې طبیعي او اساسي رګن ده او حق لري چې د ټول او دولت له حمایت څخه ګټه واخلي.

اووه لسمه ماده:

هر شخص په انفرادي او یا په ټولنیزه توګه د مالکیت حق لري.

هیڅ څوک د مالکیت له حق څخه محروم کول نه شي.

اتلسمه ماده:

، تلخېماتو او دیني مراسمو په ترسره کولو شامل دي. هر څوک کولې شي له دغه حق څخه په انفرادي او یا ټولنیزه توګه په خصوصي او یا عمومي ډول ګټه واخلي.

نولسمه ماده:

تشویش او اضطراب ونه لري او د اطلاعاتو او افکار په ترلاسه کولو او ټولو ممکنه وسایلو ته د هغو په انتشار کېنې د سرحدې ملاحظاتو څخه پرته دې ازاد واوسي.

شللمه ماده:

هر څوک حق لري چې په ازادانه توګه سره د سلامت آمیزه ډلي او جمعیتونه جوړ کړي.

هیڅ څوک په اجتماع کېنې په ګډون کولو مجبورول نه شي.

یوویشتمه ماده:

هر څوک حق لري چې دخپل هیواد د عمومي چارو په اداره کېنې په مستقیمه توګه او یا دهغو استازو په وساطت سره چې ازادانه غوره شوي دي، برخه واخلي.

هر څوک حق لري په مساوي شرایطو سره دخپل هیواد عمومي عدو ته ورسېږي.

ت بډایه عام او د مساواتو په رعایت کولو سره عملې شي او د پښتې رایې ورکولو او یا سره ورته طریقي په واسطه ترسره شي چې د رایې ورکولو ازادي تامین کړي.

دوه ویشتمه ماده:

لنیز او فرهنګي حقوق چې د هغه د شخصیت ازاد بنکارندوي او د هغه د مقام د پاره لازم دي ، هر هیواد او د منابع او تشکیلاتو په رعایت کولو سره ترلاسه کړي.

درویشتمه ماده:

وګړي، خپل کار په ازادانه توګه سره غوره کړي، د کار د منصفانه او رضایت بنوونکو شرایطو غوښتونکي وي او د بی کاري په وړاندې ترحمایت لاندې واقع شي.

ټول حق لري چې له هیڅ ډول تبعیض څخه پرته مساوي کار په مقابل کېنې مساوي اچوره تر لاسه کړي.

، چې د انساني شتونو سره برابر د هغه او د هغه کورنۍ ژوند تامین کړي اود لزوم په وخت کېنې د ټولنیز حمایت د بلې نوي وسیلې په واسطه هغه تکمیل کړي.

هر څوک حق لري چې د خپلو ګټو د دفاع د پاره له نورو سره اتحادیې جوړې کړي او په اتحادیو کېنې هم ګډون وکړي.

څلورویشتمه ماده:

هر څوک داستراحت، فراغت او تفریح حق لري او په تیره یا د دورانې رخصتیتو او د کار دمغولو ساعتونو په محدودیت سره د حقوقو مستحق دي.

پنځه ویشتمه ماده:

رو ټولو مواردو کېنې چې د انسان دارادي نه دباندې عواملو په وجه د ژوندانه اړتیاوو پوره کولو وسایل له لاسه تللي وي اوابرومډانه ژوند له شرایطو څخه برخمن شي.

با اداشومان حق لري چې د ځانګړي مرستې او څارنې څخه ګټه واخلي، ماشومان که د واده په واسطه یا بی نکاحه پیدا شوي وي د مساوي ټولنیز څخه بډایه برخمن شي.

شپږویشتمه ماده:

کي زده کړې، عمومیت ومومي لوړې زده کړې بډایه د مساوي شرایطو سره د ټولو پرمخ خلاصیوي او ټول د استعداد او وړتیا په بنسټ له هغه څخه ګټه پورته کړي.

نه او روزنه بډایه ټولو ملتونو، توکمنو او دیني ډلو تر مینځ تفاهم، زغم او دوستي پیاوړې کړي او د ملګرو ملتو هڅې د سولې د پیاړتیا د پاره پر مخ بډیزي.

مېتدي او پلرونه دخپلو اولادنو د بنووني او روزنې د توغت په غوره کولو کې د لومړیتوب حق لري.

اووه ویشتمه ماده:

ي په فرهنګي ، ټولنیز ژوند کېنې په ازادانه توګه ګډون وکړي ، د هنرونو او فنونو څخه ګټه واخلي او په علمي پرمختګونو او دهغو په ګټو کېنې برخمن شي.

، د داسې یو نظم د برقرارې غوښتونکي وي چې په ټولنیز او نړیواله توګه هغه حقوق او ازادي چې په دغه اعلامیه کېنې ذکر وي تامین کړي او پر هغو عمل وکړي.

اته ویشتمه ماده:

هر څوک حق لري چې په ټولنه کېنې د داسې یو نظم غوښتونکي شي چې په دې اعلامیه کېنې بیان شوي حقوق او ازادي تامین کړي.

نه ویشتمه ماده:

هر څوک دهغې ټولنې په وړاندې وظیفه لري چې دهغه ازاد تکامل او مکمل شخصیت برابر کړي.

و حقوقو پیژندنې او رعایت کولو د تامین د اخلاقي صحیح مقتضیاتو د رعایت عمومي نظم او ډټولو دسوکالي دپاره دیوي ټولنې په شرایطو کېنې وضع شوي دي.

دغه حقوق او ازادي په هیڅ هیواد کېنې د ملګرو ملتونود مقاصد او اصولو په ضد ترسره کېدنه شي.

دیرشمه ماده:

یو حق ضامن وي چې دهغه په موجب وکولې شي د دغې اعلامیې د مندرجو حقوقو او ازادیو څخه هر یو له مخه یوشي او یا به هغه لاره کېنې کوم فعالیت ترسره کړي.